

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs V. Nigra sum sed formosa, filiae Ierusalem, sicut tabernacula
Cedar, sicut pellis salomonis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

Quid sit Rectos diligere Deum.

tudinis est dilectio; quia si recti sunt, te diligunt; si non diligunt, nec recti sunt. Sed quia hanc rectitudinem ex memoriâ quidem tuorum præceptorum concipiunt, ex amore autem tuo perfecte assumunt, dicitur rectè, quod *memores vberum tuorum super vinum, recti diligunt te.*

Paragraphus octauus & nonus coniungi & distinguendi qualiter possint.

Potest enim non absurdè hæc media particula orationis, quæ est, *memores vberum tuorum super vinum,* ad partes altrinsecus positas per subdistinctionem coniungi; vt vel hoc modo proferatur; *exultabimus & lætabimur in te, memores vberum tuorum super vinum.* Vel hoc modo, *exultabimus & lætabimur in te:* Et hîc subdistinctione facta, subinferatur, *memores vberum tuorum super vinum; recti diligunt te.* Memoriam quippe habentes mandatorû Dei, & secundum ea vitæ suæ modum constituentes recti fiunt, & non nisi recti diligere possunt, neque recti sunt nisi diligentes.

Recti sunt diligentes, & e contra.

Pulcherrimus Cantici processus.

Præterea non parum delectat interioris nostri hominis oculos considerare pulcherrimum Cantici huius processum, ab eo loco vbi dicitur, *trahere me post te,* vsque ad istam orationunculam, *recti diligunt te.* Quia istius processus ordo, quoddam fit flagitati osculi consecutiuum.

Istic nempe ille benignus septiformis Spiritus quasi quibusdam cordis ascensionibus, septenas suæ dignationis innuit gratias, quibus anima sancta Christi Sponsa paulatim exurgat, donec ad inæstimabile

Domini sui, Sponsi & Regis sui thalamum, æternâ ei charitate copulanda proficiat. Primo quippe trahitur miseratione Dei, deinde quasi pedè ad cursum mouens primitias bonæ intentionis offert, moxque adhibito studio meretur, vt in Cellaria Dei introducatur, cûque ingressa fuerit, intelligendo exultat, & lætatur credendo & operando.

Prædictorû hætenus breuis recapitulatio.

Porro ab hac actuali vita transit ad quoddam principiû contemplatiuæ vitæ, meditatione & memoriâ præceptorû Dei, ad quorum lineâ, si quid ei adhuc fortitudinis inest, dirigens, rectitudinis perfectionem assequitur, sicque demum postpositis omnibus curis & negotijs, per contemplationem Deo inhærens, ad eum ei ardenti charitate proximus fit, vt possit dicere *osculetur me osculo oris sui.*

V E R S V S V.

Nigra sum sed formosa, filia Ierusalem, sicut tabernacula Cedar, sicut pellis Salomonis.

VNiuerſaliter quidem tota Ecclesia, & particulariter singulari Ecclesiæ, singulariter quoque vnaquæque dilecta Deo anima aduersa pertulerunt, & perfertur à contrariâ parte, eo quod bonorum malorumq; sibi oppositæ sint qualitates, qui in diuersa & contraria studia diuiduntur, quarum partiû vna dicitur ciuitas cœlestis, altera terrestris; vna Dei, altera Diaboli.

Ecclesia perfert & perfertur.

Harum autem typum gesserunt

D duæ

Sara libera,
& Agar an-
cilla figura
fuerunt ci-
uitatis cœ-
lestis & ter-
restis.

Persecutio
est nigredo
peruersis,
formositas
verò electis,
& quare.

Filij ciuita-
tis terrestris
persequun-
tur filios ci-
uitatis cœ-
lestis.

Lusus Isma-
elis cum Isa-
ac figura fu-
it persecuti-
oni Ecclesie.
Gal. 4.

Ibidem.

duæ mulieres; vna libera quæ fuit Sara; altera ancilla quæ fuit Agar mater Ismaelis, cuius filius fuit Cedar, qui interpretatur tenebræ, cui nigredo illa assimilatur, quam se dicit Ecclesia, siue vnaquæq; sancta habere anima, secundum iudiciû malè viuentium, cum hanc ipsa, rectâ consideratione, nō nigredinem sed formositatem potius decernat. Quæ est autem ista nigredo? Persecutio planè, quæ infertur filiis ancillæ: quæ ideo à peruersis & futura bona non credentibus putatur nigra, quia grauis & molestâ, & quia patientes eam quasi abiectos & miseros faciat, cum illi magis fiât gloriosi, & intrinsecus propter spem præmiorum futurorum pulchri & formosi gaudio spirituali. Filios enim ciuitatis illius, quæ per Saram, quæ fuit libera signatur, persequuntur filij alterius ciuitatis, quæ per Agar ancillâ ostenditur; nunc quidem corporaliter mala infligendo, nunc autem spiritualiter animam per malitiam affligendo.

Deniq; ludum illum, qui agebatur inter filium liberæ & filium ancillæ Apostolus persecutionem vocat; sicut inquit, *is qui secundum carnem natus fuerat, persequatur eum qui secundum spiritum; ita & nunc*: quia nimirum filios liberæ persequuntur filij ancillæ, non tantum persecutione carnali, sed etiam spirituali, quæ conantur eos illâ verâ libertate priuare, quæ eos Christus liberauit, ne seruiant peccato; quemadmodum isti

qui sunt filij ancillæ. Quæ profectò persecutio tantò grauior est omni corporali persecutione, quâto meliores illa spiritualis portio carnali, anima videlicet corpore.

Vnde super tali persecutione indignata illa libera & mater liberorum, *eijce*, inquit, *ancillam & filium eius, non enim heres erit filius ancillæ cum filio liberæ*; quia profectò ad illâ hereditatem cælestem non pertinent serui peccati, ad quam pertinent liberi iustitiæ. Ecclesia ergò siue quælibet sancta anima huiusmodi persecutionem paruipendes, vt potè supra petram fidei stabilita solis exteriorum persecutione procellis sæpè concutitur, sed non deiecitur, patientiam habens & expectans gloriam & honorem & incorruptionem in vitam æternam.

Dicat ergò *nigra sum sed formosa*: nigra quidem de me æstimantibus propter temporalem afflictionem, sed vobis, ô filia Ierusalem, quæ futura bona cognoscitis & creditis formosa, quia quantò temporali afflictione humilior, tantò maiori virtutum pulchritudine exaltor. Sed quomodo *nigra* æstimor? *Sicut tabernacula Cedar*. Cedar filius fuit Ismael, de quo diuina vox, *hic*, inquit, *erit seruus homo, & manus omnium contra eum, è regione fratrum suorum figet tabernacula*.

Cur autem non dixit sicut tabernacula Ismael, sed Cedar? Quia videlicet *Ismael* interpretatur *ex auditio Dei*: Cedar, verò *tenebræ* &

Gen. 27.

Gen. 25.

Gen. 16.

Ecclesia vel sancta anima quare dicatur nigra vt tabernacula Cedar.

Ismael interpretatur Ex auditio Dei Cedar tenebræ.

hoc

Esa. 5.

hoc nomen *tenebrarum* magis congruit opinioni illorum, qui putant *lucem tenebras, & tenebras lucem*, & secundum similitudinem Patris eius, hoc est Ismael qui seruus erat & non inter fratres, sed è regione fratrum suorum figebat tabernacula, quandam feritatem & contrarietatem æstimant, huius mundi abiectiorem, & veræ Philosophiæ laborem.

Ecclesia qua re dicatur formosa vt pellis Salomonis.

Qualiter verò formosa? sicut pellis Salomonis; formosa inquit sicut pellis: non cuiusquam alterius prepotentis, sed Salomonis. Salomon quippe sicut omnibus sui temporis hominibus sapientior & ditior erat, ita etiam tentoria sua pulchriora & ornatiora ex electis & operosis pellibus habebat.

Pelles mortuorum animalium, exēpla sunt præcedentium Patrum.

Pelles autem mortuorum animalium sunt, sed quid sunt pelles mortuorum animalium, nisi virtutes & exempla præcedentium Patrum? Ex virtutibus verò & exemplis Sanctorum Patrum præcedentium quasi ex pellibus varia pulchritudine intentibus, ego quasi in vnâ pellem compacta operosum mei Regis, veri videlicet Salomonis, id est pacifici Domini nostri Iesu Christi sanguine suo pacificantis omnia quæ in cælis & in terris sunt, erigo tentorium; vt de me per gratiam Dei dignè dici possit, *hoc est tabernaculum quod fixit Deus & non homo.*

Salomon interpretatur pacificus. Colof. 1.

VERSUS. VI.

Nolite me considerare quod fusca

sum, quia decolorauit me Sol: filij matris meæ pugnauerunt contra me, posuerunt me custodem in vineis: vineam meam non custodiui.

Formosa ergo sum sicut quæ sum, & decor sum pellis veri Salomonis, & vos; ô filia Ierusalem, benè nostis, quæ eandem formositatem meam ad laudem Dei cuius gratiæ est ipsa formositas, quotidie prædicatis.

Quocirca, nolite me considerare quod fusca sum, quia decolorauit me Sol: nolite inquam considerare affectionem & habitum meum exteriorum, quem contraxi mihi exustione Solis, hæc est æstu tentationis & afflictionis mundanæ, siue ex ardesciente charitate veri Solis, de quo scriptum est: *vobis autem timētibz nomen meum oriatur Sol iustitiæ*, qui me tanto feruore sui amoris quasi exussit accidente inseparabili, vt nec tribulatio, nec angustia, nec persecutio, nec fames, nec nuditas, nec periculum, nec gladius possint me separare à charitate eius. Talis nēpe decoloratio magna & gloriosa est interioris mei hominis formositas & exornatio.

Amplius. Nonnunquam aliqui sanctus homo facit, quæ malè discernentes in sinistram partem interpretantur, cum ignorent intentionem operantis quam solus Deus iudicat. Sunt enim via recta quæ videntur hominibus praua; sicut è contrario, praua quæ videtur recta; quia oculum illū intentionis non aduertunt, secundum quem omne opus aut

Decoloratio Solis in quo consistat & est accideas inseparabile

Malach. 4.

Rom. 8.

Secunda explicatio nigredinis & formositate animæ fidelis.

Eccles. 18.

Prou. 16.